

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо дисертації Ронжес Олени Євгеніївни
«Психологічна, психофізіологічна та соціальна адаптація людини в період
активного переходу до цифрових технологій» на здобуття ступеня доктора
філософії
з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
за спеціальністю 053 – Психологія,
та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального
навчального плану дисертації

Ронжес Олена Євгеніївна закінчила у 2019 році Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, здобувши ступінь магістра з психології, а в 2021 р. вступила на програму підготовки докторів філософії за спеціальністю 053 – Психологія факультету психології.

Під час виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану Ронжес Олена Євгеніївна показала себе як творча, працездатна та відповідальна дослідниця. Вона сумлінно виконувала усі етапи роботи, використовуючи кожен можливість для апробації результатів та удосконалення дослідницьких вмінь та навичок. В процесі роботи над дисертацією Ронжес О.Є. значно підвищила рівень навичок роботи з літературними джерелами та оформленню результатів наукових досліджень, опанувала методи багатомірного аналізу даних у програмному середовищі R та JASP, оволоділа сучасними методами статистичного аналізу, зокрема, методами побудови латентних профілей. За роки навчання на ОНП «Психологія» дисертантка пройшла освітню програму та успішно склала заліки з наступних дисциплін: «Філософські засади та методологія наукових досліджень», «Підготовка наукових публікацій та результатів наукових досліджень», «Основи моделювання структурними рівняннями в психології», іноземна мова (німецька), «Цифрові засоби навчання» «Теорія та практика регулювання психологічного стану», «Феноменологія психологічного благополуччя»; успішно здала іспити з дисциплін «Дизайн та планування наукового дослідження», німецька мова. На другому році Ронжес О.Є. пройшла асистентську педагогічну практику, в результаті якої було прочитано 12 лекцій, а також створено курс 13 відеолекцій за МФД «Психологія комунікації».

Виконавши обсяг дисертаційної роботи, Ронжес О.Є. здобула необхідні компетентності наукового дослідника, вона володіє методологією проведення досліджень, здатна розв'язувати комплексні проблеми в психологічній сфері, використовувати новітні методи наукового пошуку, досягати наукових результатів, що створюють нові знання.

Дисертаційна робота Ронжес О.Є. є самостійною завершеною роботою, яка містить науково обґрунтовані теоретичні положення та практичні рекомендації щодо особливостей адаптації людини до цифрового середовища в психологічному, психофізіологічному та соціальному розрізах.

Актуальність обраної дисертанткою теми дослідження обумовлена зростанням ролі цифрових технологій в житті сучасної людини та тими вимогами до особистості, які пов'язані з необхідністю опановувати нові цифрові середовища.

Своєчасність дослідження обраної проблематики саме на сучасному етапі суспільного розвитку стає очевидною на тлі завдань, що постають перед практичними психологами в умовах воєнного стану, завдань, вирішення яких потребує розуміння процесу адаптації до різноманітних варіацій цифрового середовища.

Метою дисертаційної роботи є визначення особливостей адаптації людини до нових цифрових середовищ і викликів цифрової трансформації, надання рекомендації по ефективній адаптації та розробка програми розвитку дигітальної компетентності і адаптації до цифровізації. Ронжес О.Є. вдалося досягти поставленої мети і розв'язати обумовлені нею задачі.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, викладених у роботі, підтверджується застосуванням широкого спектру релевантних завданням теоретичних та емпіричних методів дослідження. У роботі використано комплексне поєднання методів глибинного інтерв'ю, опитування та експерименту з фіксацією психофізіологічних показників

Серед ключових результатів дослідження, що характеризуються різним рівнем наукової новизни, слід відмітити такі:

- визначено латентні профілі психофізіологічних та психологічних особливостей адаптації дорослих українців до нових ЦС, що відображають різноманітність особистісного реагування на цифровізацію;
- виявлено відсутність значущого прямого внеску особистісних характеристик (самоефективність, рівень толерантності до невизначеності) в психофізіологічні та психологічні показники адаптації до ЦС,
- уточнено соціально-психологічні механізми впливу ЦТ на формування адаптаційної поведінки в умовах глобальних трансформацій;
- доповнено й уточнено розуміння значення ДК людини для її успішної взаємодії з ЦС;
- розширено розуміння досвіду респондентів щодо сприйняття ЦС та формування успішних адаптаційних стратегій.

У своїй сукупності наведені результати зумовлюють новизну дослідження.

Результати дослідження мають практичну цінність. Створено комплекс завдань початкового та середнього рівнів для розвитку дигітальної компетентності в цифрових середовищах з візуальним контентом, розподілених на різні категорії за метою діяльності, для підвищення ефективності адаптації до ЦС та підвищення рівня самоефективності у контексті цифровізації. Матеріали дисертаційного дослідження використовуються в процесі підготовки фахових психологів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна в рамках навчальної

дисципліни «Соціальна психологія», а також міжфакультетської дисципліни «Психологія комунікації».

Разом з тим, до тексту дисертації є низка зауважень:

1. Головні набутки теоретичного аналізу бажано надати в вигляді графічної теоретичної моделі.
2. Висновки до першого розділу мають бути скорочені й, одночасно, мають містити більш чітко сформульовані теоретичні гіпотези, на підставі яких висуваються гіпотези емпіричні.
3. Опис експериментального дослідження має набути більш чітку структуру, висновки мають відповідати емпіричним гіпотезам.
4. В підрозділах третього розділу слід розвести опис отриманих результатів та їх обговорення.
5. Текст дисертації потребує виправлення друкарських помилок та невдало побудованих речень.

Наукові результати, висновки та рекомендації дисертаційної роботи знайшли відображення у науково-дослідній роботі, що виконувалася за участі автора: «Психологічні умови оптимального функціонування особистості та спільноти», № держреєстрації 0120U103363. Особистий внесок автора в розробку цієї теми полягає у висвітленні теоретико-методичних засад вивчення адаптації особистості до нового цифрового середовища.

Результати дисертаційної роботи опубліковано у 26 наукових працях, з яких 8 статті опубліковано у наукових фахових виданнях, включених до переліку, затвердженого МОН України.

Зміст опублікованих праць відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України. Основні положення дисертаційної роботи розглянуто та схвалено на 27 міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях, за підсумками яких було опубліковано матеріали чи тези доповідей. Зміст опублікованих праць розкриває сутність результатів проведеного дослідження.

Ронжес Олена Євгеніївна має високі фахові знання, розвинені здібності до наукових досліджень, володіє сучасними теоріями та концепціями у сфері психології; вміє здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень у галузі психології; продемонструвала вміння організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики; демонструє навички гнучкого мислення, наукової комунікації, презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень. У процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення та впровадження їх результатів продемонструвала високий рівень етичних міркувань та академічної доброчесності.

Наведене вище дозволяє стверджувати, що Ронжес Олена Євгеніївна виконала індивідуальний навчальний та індивідуальний науковий плани. Підготовлена нею дисертаційна робота на тему «Психологічна, психофізіологічна та соціальна адаптація людини в період активного переходу до цифрових технологій» є самостійним, завершеним науковим

дослідженням, має високий теоретичний та практичний рівень; відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року, №44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року, №40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та може бути після внесення змін з врахуванням зауважень рекомендована до попередньої експертизи та подальшого захисту у разовій спеціалізованій раді з подальшим присудженням ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 – Психологія.

Науковий керівник
доктор психологічних наук,
доцент, професор ЗВО кафедри
прикладної психології
факультету психології
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Ірина КРЯЖ

Науковий керівник
доктор соціологічних наук,
академік Національної академії наук України,
член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України,
професор ЗВО кафедри
прикладної соціології та соціальних комунікацій
факультету соціології
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Віля БАКІРОВ

Підписи Ірини КРЯЖ і Віля БАКІРОВА
засвідчую,
начальник відділу кадрів
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

А.О. Мазанська
Відділ кадрів

Олена ГРОМИКО

Олена Громико